

MINISTARSTVO POLJOPRIVREDE, RIBARSTVA I RURALNOG RAZVOJA

3333

Na temelju članka 84. stavka 3. Zakona o biljnom zdravstvu (»Narodne novine«, br. 75/05), ministar poljoprivrede, ribarstva i ruralnog razvoja donosi

NAREDBU

O PRIVREMENIM HITNIM MJERAMA ZA SPRJEČAVANJE ŠIRENJA BAKTERIJE *PSEUDOMONAS SOLANACEARUM* (SMITH) SMITH IZ EGIPTA^[1]

I.

Ovom se Naredbom propisuju privremene hitne mjere za sprječavanje širenja bakterije *Pseudomonas solanacearum* (Smith) Smith iz Egipta (u daljnjem tekstu: štetni organizam).

II.

Ne dovodeći u pitanje odredbu navedenu u Popisu III., dijelu A, točki 10. Pravilnika o mjerama za sprječavanje unošenja i širenja organizama štetnih za bilje, biljne proizvode i druge nadzirane predmete i mjerama suzbijanja tih organizama^[2] (»Narodne novine«, br. 74/06), kojom se zabranjuje unošenje gomolja sjemenskoga krumpira (u daljnjem tekstu: Pravilnik), ovom se Naredbom zabranjuje unošenje gomolja ostaloga krumpira podrijetlom iz Egipta.

III.

Iznimno od zabrane iz točke II. ove Naredbe, dopušteno je unošenje gomolja krumpira podrijetlom iz Egipta, u sezoni uvoza koju svake godine odlukom utvrđuje Europska komisija (u daljnjem tekstu: Komisija), ako potječu iz »nezaraženih područja« navedenih u stavku 2. ove točke, pod uvjetom da su mjere koje se primjenjuju pri uzgoju gomolja u navedenim područjima sukladne mjerama propisanim u Prilogu koji je tiskan uz ovu Naredbu i njezin je sastavni dio.

Komisija utvrđuje jesu li »nezaražena područja« u Egiptu, za sezonu uvoza iz stavka 1. ove točke, odobrena sukladno zahtjevima navedenim u »FAO Međunarodnoj normi za fitosanitarne mjere«, Dio 4.: »Pest Surveillance – Requirements for the Establishment of Pest-Free Areas«, naročito u točki 2.3. navedene norme, i sastavlja »popis odobrenih nezaraženih područja«, koji sadrži pobliže detalje o poljima koja se nalaze unutar spomenutih »odobrenih nezaraženih područja«. Komisija dostavlja navedeni popis Stalnom odboru za biljno zdravstvo i državama članicama Europske unije.

IV.

Odredbe točke III. ove Naredbe prestaju se primjenjivati čim Komisija obavijesti države članice Europske unije da je sukladno odredbama točaka 2. i 3. Priloga ove Naredbe, u sezoni uvoza navedenoj u točki III. stavku 1. ove Naredbe potvrđeno šest nalaza štetnog organizma u partijama krumpira unesenim u Zajednicu u skladu s ovom Naredbom te ako je ustanovljeno da zadržane pošiljke upućuju na to da postupak identifikacije »nezaraženih područja« u Egiptu ili postupci službenog praćenja zdravstvenog stanja u Egiptu nisu bili dovoljni da bi se spriječio rizik od unošenja štetnog organizma.

V.

Nadležna uprava obvezna je do 31. kolovoza u sezoni uvoza navedenoj u točki III. stavku 1. ove Naredbe dostaviti Komisiji i drugim državama članicama Europske unije podatke o količinama krumpira uvezenim u skladu s ovom Naredbom i detaljno stručno izvješće o službenom istraživanju iz točke 2. Priloga ove Naredbe. Osim toga, nadležna uprava mora poslati Komisiji i kopije svih fitosanitarnih certifikata.

U slučajevima kad se dostavlja obavijest o sumnji na zarazu ili potvrđenom nalazu, koja je propisana točkom 4. Priloga ove Naredbe, kopije fitosanitarnih certifikata i uz njih priloženu dokumentaciju potrebno je poslati zajedno sa spomenutom obavijesti.

VI.

Ova Naredba podliježe reviziji, i to najkasnije do 30. rujna tekuće godine.

VII.

Ova Naredba stupa na snagu na dan pristupa Republike Hrvatske Europskoj uniji.

Klasa: NP 011-02/09-01/114

Urbroj: 525-02-2-0025/09-7

Zagreb, 5. studenoga 2009.

Ministar
poljoprivrede,
ribarstva i
ruralnog razvoja
Petar
Čobanković, v. r

PRILOG

Radi provedbe odredaba točke III. ove Naredbe, uz zahtjeve za krumpir propisane u dijelu A i B Popisa I., II. i IV. Pravilnika, isključujući one propisane u Popisu IV., dijelu A, odjeljku I., točki 25.8., moraju se provoditi i sljedeće hitne mjere:

1. (a) krumpir namijenjen unošenju u Zajednicu mora biti proizveden na poljima koja se nalaze unutar odobrenih »nezaraženih područja« u Egiptu, uspostavljenih u skladu s odredbama točke III. ove Naredbe. Što se tiče svakog na taj način odobrenog područja,

identifikacija »područja« za potrebe ove Naredbe zasnivat će se na »sektoru« (već prije utvrđenoj administrativnoj jedinici koju čini skupina »bazena«) ili »bazenu« (jedinici navodnjavanja) i odredit će mu se pojedinačna službena brojučana oznaka;

(b) krumpir naveden u točki 1. (a) ovoga Priloga mora biti u Egiptu:

(i) uzgojen od krumpira koji potječe izravno iz Zajednice ili je proizveden od krumpira koji je potjecao iz Zajednice, proizveden u odobrenim »nezaraženim područjima« sukladno odredbama točke III. ove Naredbe i koji je neposredno prije sadnje bio službeno testiran na skrivenu zarazu, prema shemi testiranja propisanoj Pravilnikom o provođenju sustavnog istraživanja i mjera za sprječavanje širenja i suzbijanje smeđe truleži gomolja krumpira i bakterijskog venuća krumpira i rajčice, koju prouzrokuje bakterija *Ralstonia solanacearum* (Smith) Yabuuchi et al.^[3] (»Narodne novine«, br. 119/06 i 89/08), kojom je potvrđena odsutnost štetnog organizma;

(ii) za vrijeme sezone uzgoja na polju podvrgnut službenim pregledima radi otkrivanja simptoma smeđe truleži gomolja krumpira koju prouzrokuje štetni organizam, tijekom kojih nisu utvrđeni navedeni simptomi i prilikom kojih su uzeti uzorci od 500 gomolja na pet feddana (2,02 ha) ili 200 gomolja po feddanu (0,41 ha) ili njegovu dijelu na manjim površinama posađenim krumpirom, u najkraćem mogućem vremenu prije vađenja, radi laboratorijskog ispitivanja koje uključuje test inkubacije i vizualni pregled prerezanih gomolja na simptome smeđe truleži koje prouzrokuje štetni organizam, pri čemu je utvrđena odsutnost spomenutih simptoma;

(iii) prevezen do pakirnica koje je službeno odobrilo egipatsko tijelo nadležno za rukovanje isključivo krumpirom namijenjenim izvozu u Zajednicu, u sezoni izvoza koju svake godine odlukom utvrđuje Komisija te prilikom prispjeća u spomenute pakirnice:

– popraćen dokumentacijom pričvršćenom na svaki kamion utovaren na polju na kojem se vadi krumpir, u kojoj se navodi podrijetlo krumpira iz područja navedenih u točki 1.(a) ovoga Priloga. Spomenuta dokumentacija čuva se u pakirnici sve do završetka sezone izvoza,

– službeno pregledan na osnovi uzoraka prerezanih gomolja na simptome smeđe truleži koje prouzrokuje štetni organizam, pri čemu nisu nađeni takvi simptomi, uz sljedeću učestalost uzorkovanja: za vreće od 70 kg ili vreće ekvivalentne težine na 10% vreća pregleda se 40 gomolja po vreći, a za vreće od 1 do 1,5 tone na 50% vreća pregleda se 40 gomolja po vreći. Popis pakirnica koje je službeno odobrilo egipatsko nadležno tijelo mora biti dostupan Komisiji prije 1. siječnja sljedeće godine i

– službeno nadgledan od trenutka prispjeća u pakirnicu pa sve do zatvaranja vreća sukladno odredbama točke 1. (b)(x) ovoga Priloga;

(iv) nakon pakiranja u vreće u pakirnici službeno pregledan na simptome smeđe truleži koju prouzrokuje štetni organizam, na osnovi uzoraka gomolja krumpira, pri čemu nisu pronađeni simptomi, uz učestalost uzorkovanja od 2% vreća po pošiljci i uz pregled 30 gomolja po vreći;

(v) neposredno prije izvoza u Zajednicu službeno pregledan u izveznoj luci rezanjem 400 gomolja izvađenih iz najmanje deset vreća po svakom nezaraženom području zastupljenom u pošiljci;

(vi) službeno testiran na skrivenu zarazu na osnovi uzoraka uzetih iz svake pošiljke. Tijekom izvozne sezone mora se uzeti najmanje jedan uzorak po bazenu ili sektoru zastupljenom u pošiljkama, a u svakom slučaju najmanje pet uzoraka, i proslijediti na laboratorijsku analizu koja se provodi prema shemi testiranja propisanoj Pravilnikom o provođenju sustavnog istraživanja i mjera za sprječavanje širenja i suzbijanje smeđe truleži gomolja krumpira i bakterijskog venuća krumpira i rajčice, koju prouzrokuje bakterija *Ralstonia solanacearum* (Smith) Yabuuchi et al. i prilikom testiranja ne smiju biti utvrđeni simptomi koje prouzrokuje štetni organizam;

(vii) mora biti popraćen službenom obavijesti o daljnjem tretmanu tijekom postupka pripreme za otpremu u Zajednicu iz relevantnog bazena ako se prilikom službenog pregleda i/ili testiranja provedenog u skladu s podtočkama (ii), (iii), (iv), (v) i (vi) ove točke posumnja na zarazu štetnim organizmom, koja se ne smije skinuti sve do opovrgavanja sumnje na zarazu. Istovremeno sa stavljanjem spomenute obavijesti potrebno je odrediti zaštitni pojas oko predmetnog bazena, koji se odnosi na spomenutu sumnju na zarazu, osim kad postoji prirodna fizička barijera (npr. pustinja koja okružuje bazen). Nije dopušteno izvoziti krumpir iz zaštitnog pojasa sve dok se ne opovrgne sumnja na zarazu. Prilikom određivanja veličine zaštitnog pojasa mora se uzeti u obzir rizik od daljnjeg širenja štetnog organizma iz odobrenog nezaraženog područja. Obavijest o utvrđivanju takvog bazena i njegovog zaštitnog pojasa, uz uporabu njihovih pojedinačnih službenih oznaka, mora biti odmah dostupna Komisiji, kao i konačni rezultati istraživanja sumnje na zarazu;

(viii) zasebno izvađen, obrađen i zapakiran u vreće, uključujući u razumnim mogućnostima odvojenu uporabu mehanizacije, bazen po bazen, gdje god je to moguće, a u svakom slučaju područje po područje, kao što je navedeno u stavku (a) ove točke ovoga Priloga;

(ix) pripremljen po partijama, od kojih se svaka mora sastojati isključivo od krumpira koji je dobiven iz jednog područja navedenog u stavku (a) ove točke ovoga Priloga;

(x) jasno označen etiketom ušivenom na svaku vreću, pod nadzorom egipatskog nadležnog tijela, s neizbrisivom službenom brojčanom oznakom navedenom u popisu odobrenih nezaraženih područja koji je sastavljen sukladno točki III. ove Naredbe, te odgovarajućim brojem partije;

(xi) popraćen službenim fitosanitarnim certifikatom, u skladu sa Zakonom o biljnom zdravlju^[4] (u daljnjem tekstu: Zakon) i Pravilnikom, u kojem u rubrici »Karakteristične oznake« mora biti naveden broj ili brojevi partija, a u rubrici »Dopunska izjava« službene brojčane oznake navedene u podtočki (x) ove točke, zatim broj partije iz koje je uzet uzorak za svrhe propisane u podtočki (vi) ove točke i službena izjava da je provedeno testiranje, koja također mora biti unijeta u navedenu rubriku;

(xii) izvezen od strane službeno registriranog izvoznika čije ime ili trgovačka marka mora biti naznačena na svakoj pošiljci. Popis službeno registriranih izvoznika koji vodi egipatsko službeno tijelo mora biti dostupan Komisiji prije 1. siječnja sljedeće godine;

(c) Mjesta ulaska moraju biti odobrena za unošenje predmetnoga krumpira, a Republika Hrvatska mora o svim mjestima ulaska, uz navođenje naziva i adrese nadležnog službenog tijela svakog pojedinog mjesta, izvijestiti Komisiju, koja će o tome obavijestiti ostale države članice Europske unije i Egipat;

(d) Službeno tijelo nadležno za određeno mjesto ulaska mora biti unaprijed obaviješteno o vjerojatnom vremenu prispjeća pošiljke krumpira i njegovoj količini.

2. Pošiljka krumpira na mjestu ulaska podliježe inspekcijskom pregledu sukladno zahtjevima propisanim Zakonom i Pravilnikom. Inspekcijski pregled mora se obaviti rezanjem gomolja i to najmanje 200 gomolja po svakom uzorku, uzetom iz svake partije u pošiljci, ili ako je partija veća od 25 tona, iz svakih 25 tona ili dijela te partije.

Sve partije spomenute pošiljke moraju ostati pod službenim nadzorom i nijedna se ne smije staviti na tržište ili upotrijebiti sve dok se istraživanjem ne utvrdi da nema zaraze ili sumnje na zarazu štetnim organizmom. Nadalje, u slučajevima kad se u partiji otkriju tipični simptomi ili se posumnja na prisutnost štetnog organizma, sve preostale partije iste pošiljke i partije drugih pošiljki koje potječu iz istog područja moraju ostati pod službenim nadzorom sve dok se ne potvrdi ili ne opovrgne sumnja na prisutnost štetnog organizma.

Ako se prilikom istraživanja otkriju tipični simptomi ili se posumnja na prisutnost štetnog organizma, o potvrdi ili opovrgavanju prisutnosti štetnog organizma odlučuje se na temelju testa provedenog u skladu s prethodno navedenom shemom testiranja propisanom Pravilnikom o provođenju sustavnog istraživanja i mjera za sprječavanje širenja i suzbijanje smeđe truleži gomolja krumpira i bakterijskog venuća krumpira i rajčice, koju prouzrokuje bakterija *Ralstonia solanacearum* (Smith) Yabuuchi et al. Ako se potvrdi prisutnost štetnog organizma u partiji iz koje je uzet uzorak, mora se donijeti jedna od sljedećih mjera:

(i) zabrana unošenja pošiljke ili dopuštenje da se pošiljka uputi na odredište izvan Zajednice,

(ii) uništenje,

a sve preostale partije u pošiljci koje potječu iz istog područja moraju se testirati u skladu s odredbama točke 3. ovoga Priloga.

3. Osim inspekcijskih pregleda navedenih u točki 2. ovoga Priloga, mora se provesti i testiranje na skrivenu zarazu prema spomenutoj shemi testiranja propisanoj Pravilnikom o provođenju sustavnog istraživanja i mjera za sprječavanje širenja i suzbijanje smeđe truleži gomolja krumpira i bakterijskog venuća krumpira i rajčice, koju prouzrokuje bakterija *Ralstonia solanacearum* (Smith) Yabuuchi et al. na uzorcima uzetim iz svih područja navedenih u točki 1.(a) ovoga Priloga. Tijekom sezone izvoza mora se uzeti najmanje jedan uzorak iz svakog sektora ili bazena po području, kao što je navedeno u točki 1.(a) ovoga Priloga, i to 200 gomolja po uzorku iz jedne partije. Uzorak uzet radi testiranja na skrivenu zarazu mora se pregledati i metodom rezanja gomolja. Od svakog se uzorka na kojem se testiranjem potvrdi zaraza preostali ekstrakt krumpira mora zadržati i prikladno konzervirati.

Sve partije iz kojih su uzeti uzorci moraju ostati pod službenim nadzorom i nijedna se ne smije staviti na tržište ili upotrijebiti sve dok se testiranjem ne utvrdi da nema zaraze štetnim organizmom. Utvrdi li se prisutnost štetnog organizma u partiji iz koje je uzet uzorak, mora se donijeti jedna od sljedećih mjera:

(i) zabrana unošenja pošiljke ili dopuštenje da se pošiljka uputi na odredište izvan Zajednice, ili

(ii) uništenje.

4. U slučaju sumnje na zarazu ili kad se utvrdi zaraza štetnim organizmom, Republika Hrvatska mora o tome odmah izvijestiti Komisiju i Egipat. Obavijest se mora temeljiti na pozitivnom rezultatu dobivenom pomoću brzog(ih) testa(ova) provjere (rapid screening test(s)) navedenog(ih) u Prilogu II., odjeljku I., točki 1. i odjeljku II. ili brzim testom(ovima) provjere navedenom(ima) u Prilogu II., odjeljku I., točki 2. i odjeljku III. prethodno navedene sheme testiranja propisane Pravilnikom o provođenju sustavnog istraživanja i mjera za sprječavanje širenja i suzbijanje smeđe truleži gomolja krumpira i bakterijskog venuća krumpira i rajčice, koju prouzrokuje bakterija *Ralstonia solanacearum* (Smith) Yabuuchi et al.

5. Po primitku obavijesti od Komisije o usklađenom popisu odobrenih nezaraženih područja, egipatsko nadležno tijelo utvrdit će zaštitni pojas kao što je navedeno u točki 1.(b)(vii) ovoga Priloga. Informacija o utvrđivanju spomenutog zaštitnog pojasa uporabom pojedinačne(ih) službene(ih) brojčane(ih) oznake(a) mora bez odgađanja biti dostupna Komisiji i Republici Hrvatskoj. U nedostatku takve informacije, unutar tri radna dana od očekivane sumnjive pojave, Komisija će uskladiti popis odobrenih područja i pritom će isključiti sav daljnji izvoz za preostalo razdoblje u tekućoj godini, navedeno u točki III. stavku 1. ove Naredbe, iz cijelog sektora u kojem se nalazi bazen na koji se odnosi spomenuta obavijest o sumnji na zarazu.

6. Na etiketi koja se nalazi na pakiranju krumpira podrijetlom iz Egipta mora uz podatke propisane drugim materijalnim propisima biti navedeno i sljedeće:

- da je krumpir podrijetlom iz Egipta,
- izvoznik
- da je zabranjena sadnja krumpira,
- službena brojčana oznaka nezaraženog područja (sektora ili bazena) u kojem je krumpir proizveden, u skladu s točkom 1.(a) ovoga Priloga,
- broj partije,
- naziv sorte,
- težina.

[1] Naredbom se preuzimaju odredbe Odluke Komisije 2004/4/EZ od 22. prosinca 2003. kojom se ovlašćuju države članice za poduzimanje privremenih hitnih mjera protiv širenja bakterije *Pseudomonas solanacearum* (Smith) Smith iz Egipta, koja je izmijenjena i dopunjena Odlukom Komisije 2004/836/EZ od 6. prosinca 2004., Odlukom Komisije 2005/840/EZ od 25. studenoga 2005., Odlukom Komisije 2006/749/EZ od 31. listopada 2006., Odlukom Komisije 2007/842/EZ od 6. prosinca 2007. i Odlukom Komisije 2008/857/EZ od 10. studenoga 2008.

[2] Pravilnikom se preuzimaju odredbe Direktive Vijeća 2000/29/EZ od 8. svibnja 2000. o mjerama zaštite od unošenja u Zajednicu organizama štetnih za bilje ili biljne proizvode i njihova širenja unutar Zajednice

[3] Pravilnikom se preuzimaju odredbe Direktive Komisije 2006/63/EZ od 14. srpnja 2006. kojom se mijenjaju i dopunjuju Prilozi II. do VII. Direktive Vijeća 98/57/EZ o suzbijanju bakterije *Ralstonia solanacearum* (Smith) Yabuuchi et al.

[4] Zakonom se preuzimaju odredbe Direktive Vijeća 2000/29/EZ od 8. svibnja 2000. o mjerama zaštite od unošenja u Zajednicu organizama štetnih za bilje ili biljne proizvode i njihova širenja unutar Zajednice